

Izhaja 1. in 16. vsacega meseca.

Vredništvo in opravišтво je na Krakovskem nasipu št. 10.

Ljudski Glas.

Inserati se po ceni sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo.

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Na gomilah.

Gomila črna, ti kraj skrivnosti, miru in pokoja, ki zjediniš vse stanove, ne delaje nikake razlike, ki pokrivaš pozemski blesk isto tako, kakor ubožstvo in bēdo, ne zmené se, je li bil pokojnik gospod ali hlapec, ti si vsem ista odeja, vsem jednaki up.

Žalostni glas zvonov z visocih zvonikov vabi danes verno ljudstvo v gostej gnjēci k pohodu ónih, katerim je bilo srce naše v ljubezni in hvaležnosti vdano v tem življenji. Zapustimo torej mestni hrup in idimo vñ, na oni tihi kraj, kjer mirno spavajo pod svojo hladno odejo telesni ostanki ubozih zemljánov, oni nas danes vabijo k sebi, da na njihovih gomilah obhajamo njihov spomin! Tu vidimo na gomili klečati v molitev in solze vtopljene zapuščene sirote, ihteče vdove, matere in očete, ki milo tugujejo po sinku ali hčerki, ki sta jim bila jedini up.

A ne žaluj, obupano srce; Bog ti je dal ljubo deco in zemlja hladna je vzprejela v svoj naročaj, kar je nje last in k stvarniku se je povzdignila duša, da se raduje v raji, katerega je pripravil za vse věke kralj nad vse kralje jedino le človeku. V tihi grob zreš človeško oko, toda ne dvomi, svidenje je gotovo na ónem nam nepoznanem svetu.

Ukrenimo tam v óni kot, da nas ljudski vriš ne bo motil v našem premišljevanji.

Kako je tu vse samotno, vse mirno! . . . le sem ter tija brli kaka borna lučica in obseva te grobe. Prijatelj! tu počivajo óni, katerim nij bilo v življenji odmerjeno bogastvo niti visoki stan, ampak boriti se jim je bilo z bridkim pomanjkanjem in v potu svojega obraza so si morali služiti vsakdanji kruh. Celó na gomili še je razlika mej bogatinom in revežem, dasi so uže njih trupla prah in pepel. Bogatini polagajo drage vence na gomilo umrlih in s tem pozivljajo reveža k tekmovanji, da bi revežu zadnje krajcarje izvabilo zaljšanje gomil preljubljenih svojih, ki jih je Bog k sebi poklical. O kako srce ubožčeka boli, kako se mu krči, da ne more, česar bi iz hvaležnosti in ljubezni silno rad, izkazati mu misleč znamenje udanosti

A dragi ubožčeki preminoli, lepši in neusahneli venec povil vam je in položil danes na gomilo ljudski glas, venec spomina, v tem ste v istej vrsti z bogatinom, in spominjali se bode v solzah vas dražih ter v vročej molitvi povzdignili srce k ónemu, ki ne pozna razlike, iz katerega brezkončno dobrotljivih rok boste vzprejeli dar večnega, neminljivega veselja.

Pozno je vže, a večerni hlad se vlega na zemljo. Vernim dušam prižgana lučica vgasnila je, kakor vgasne človek in zopet je nastal óni sveti mir, ki vlada na mirodvoru.

Obhodili, gledali, čutili in razumeli smo ta skrivnostni kraj. Mirno spavajte torej v Gospodu, dragi naši. V vaših blazih delih, ki ste jih nam zapustili, se vas hočemo spominjati, kajti neminljivo za ta svet je le to, kar je učinil vaš um.

Da bi tudi mi dobro in vestno izvršili nalogo življenja, ter veselo in zadovoljno se vlegli k ónemu pokoji v tiho gomilo, kjer bomo čakali novega, lepšega dneva, ki nam bode onstran zazoril in sijal — na věke!

Povodnji in sedanji gospodarski sistem.

Ves svet je zdaj vže prepričan, da bi tako grozne povodnji, kakor so jih letos doživeli na Tirolskem, Laškem in Koroškem, ne bile mogoče, ako bi bili hribi tako zaraščeni, kakor nekdanj. Kajti naj dež še tako iz škafa lije, vender vsa voda ne more na enkrat iz hriba doli bruhniti, vsako drevo, vsak grmiček jo nekoliko vstavi. Tudi pečevja in rodovitne zemlje ne more voda daleč nesti, med vejami, drevjem in grmovjem se polovi prst, pesek in kamenje. Tako voda le počasi doli v dolino pride, in sicer sama voda brez pogubnega pečevja in peska, ki rodovitno polje v dolini zasuje. Kjer pa ni gojzda ali kjer stojé le posamezna slaba in ožuljena debla, tam trešči voda na enkrat v dolino, vzame seboj prst, pesek in pečevje, s tem zasuje struge od rek, ki morajo potem na enkrat čez bregove stopiti; ta gosta s peskom in kamenjem namešana voda, se vdere čez njive in travnike, ter vse posuje, da je treba večinskega dela, prej da se spet v rodovitno

polje spremeni. Tako se je zgodilo zdaj na Tirolskem in Koroškem. Kaj se pa misli storiti, da kaj takega v prihodnje ne bo več mogoče? Nek časnik piše o tem tako-le:

„Nastalo bo zdaj vprašanje, kaj se ima za gojzde storiti? Ljudje bodo pač hitro z odgovorom pri roki: kmetom se mora ostro prepovedati, da ne smejo sekati v svojih gojzdih, ob enem se jim mora zapovedati, da morajo goličave z mladimi drevesi nasajati, i. t. d.“

Tudi mi smo tega mnenja, da bi to potrebno bilo, pa s tem vprašanje še ni rešeno. Za kmete bo to grozna sitnost, če bo zmiraj čuvaj za njimi stal, kadar bodo hoteli kaj drv nasekati; ti gojzdní varuhi pa bodo tudi silno veliko stali. Saj so že enkrat tako to vpeljali, pa ljudstvo je bilo tako nevoljno, da so morali to jerobstvo nad kmetom zopet opustiti.

Če hočejo to vprašanje rešiti, morajo se ozirati tudi na gospodarsko stanje našega kmeta. (V enej zadnjih številčk „Ljudskega Glasu“ bodo bralci iste misli izražene našli v dopisu z Gorenjskega.) Za kmeta se mora tako daleč skrbeti in mu toliko na noge pomagati, da on ne bo primoran gojzda sekati, potem se mu bo lahko dopovedalo, da je gojzda škoda in da ga je treba varovati. On bo potem sprevidel, da mu je gojzd potreben, če hoče svoje posestvo ohraniti za svoje otroke. Kajti posestvo brez gojzda nima nobene vrednosti; naj se oblaki vtrgajo ali naj pride hudo, dolgotrajno deževje, odnesla bo voda vso rodovitno zemljo in mu pustila same goličave! Pri močnih gojzdih pa to ni mogoče. Posebno tam, kjer svet visi in leže njive v znožji gojzda, treba je pa gojzd varovati, ker potem bo tudi gojzd njivo varoval. Naši pradedi so pri vsem svojem početju bodočnost pred očmi imeli, zato so varovali moč narave, varovali gojzde. Odkar je pa nastopila doba kapitalizma, začeli so naravo samo ropati in pleniti, da so si le hitro žepe napolnili in natorno bogastvo v srebro spremenili! Bogatili so se pa na škodo bodočnosti, na škodo svojih potomcev. S tem denarjem so potem še ljudi v svojo sužnjost uklenili. To je sistem kapitalizma! Že zdaj se čutijo žalostni nasledki tega roparskega gospodarstva. Narava je obubožala, oropana kinča in moči gojzdov, s tem pa je oproščena tudi vseh kulturnih spon; kakor človek, v revščino pahnen, vse Božje in človeške zakone zanikuje in socialdemokrat ali nihilist postane, tako tudi narava zdivja v elementarnih nesrečah, ker je ravnotežje njenih moči iz tira vrženo. Človek je naravo oropal, ona pa oropa njega in ga stori berača, in konec takega gospodarstva so puščave, kakoršne vidimo

v Mali Asiji, v Severni Afriki, na Krasu i. t. d., vse nasledek roparskega gospodarstva s prirodnimi pridelki!

To bo le potem bolje, ako se kmet reši iz krempljev oderuštva in kapitalizma. Dokler kmetško posestvo v očeh postave ni nič boljši od premakljivega blaga, da se mu lahko zarad male svote vsak dan vzame in prodá, dokler se mu nakladajo velikanska bremena, za njegov blagor pa nič ne stori, tako dolgo se mu mora tudi svoboda pustiti, da s svojim posestvom in gojzdom počne kar hoče. Če se mu po eni strani jerobstvo naklada, mora se po drugi strani za njega skrbeti, da more živeti. Zatoraj potrebujemo pač drugih postav, nego so nam jih dozdej liberalni borsijanci in kapitalisti delali.

Važno za take, ki se hočejo v Bosno preseliti.

Bosanska deželna vlada je o zadevi novih naselbin v Bosni razposlala sledečo okrožnico:

Tuji naseljenci se zamorejo v Bosni le potem obdržati, ako prinesejo seboj toliko denarja, kar ga za nakup zemljišča, hišnih stavb in hišnega orodja potrebujejo. Tudi se ne smejo ustrašiti trdega dela in sploh imeti dovolj uztrajnosti in poguma, da premagajo vse ovire, ki se jim nasproti stavijo. Pomisliti morajo, da pridejo tako rekoč med divjake.

Deželna vlada zdaj še ne more naseljencem preskrbeti zemljišč, — ker zemlja še ni zmerjena in se dostikrat še ne vé, čigava je. Mnogo je namreč državnih posestev, o katerih posamezniki trdé, da so njihova lastnina, ne pa državna (turška).

Naseljenci pa si znajo kupiti potrebni svet od zasebnikov, in sicer tako:

1.) Če hočejo posestvo kupiti od kakega Turka, plačali bodo po 10 do 50 glđ. za oralo, v Posavini tudi po 100 glđ. Če kupijo kako večje posestvo, morajo ž njim vred kupiti tudi tiste bosanske (krščanske) „kmete“, ki so najemniki od posameznih kosov zemljišča in se ne morejo z lepa stran spoditi, ker bi ne vedeli kam. Boljši je tedaj, kupiti kako manjše posestvo, na katerem ni „kmetov“, t. j. najemnikov.

2.) Naseljenci znajo pa tudi kak kos zemljišča najeti, tako da plačajo Turku vsako leto toliko za porabo zemljišča. Plača se po 1 glđ. do 10 glđ. od orala.

3.) Tudi so nekteri dosedajni posestniki pripravljeni, odstopiti svoje zemljišče s pohištvo vred tujim naseljencem, ako se ti zavežejo, dajati njim, t. j. lastnikom, tretjino, tretji del vseh pridelkov. Nekteri posestniki hočejo naseljencem celó za nekaj let tretjino odpustiti, ako se nase-

ljenci zavežejo, da bodo ledino izorali, svet zboljšali, nove njive napravili, gošče iztrebili, močvirja posušili i. t. d. Za take slučaje je pa treba povsodi posebne pogodbe.

Samo po sebi se razume, da je dober, že obdelan svet veliko dražji, ko pustinje, goličave, gošče in močvirnati kraji, ki do zdaj še niso nič sadu prinašali.

Deželna vlada hoče naseljence sicer moralno podpirati, to je jih braniti pred krivico, jim prav svetovati i. t. d., toda z denarjem jih ne more podpirati.

Kdor bi želel še boljših pojasnil, naj se obrne do politične oblasti tistega okraja, kamor se misli naseliti. Vsem kresijskim (Kreis-) in kantonskim (Bezirks-) okrajem je zapovedano, da morajo na taka vprašanja hitro, natančno in pod molčečnostjo odgovarjati.

Za delavce.

Če že mi pri vsaki priložnosti rečemo, da ne odobravamo socialističnega programa, ker ne izhaja od Boga, vendar ne smemo slepi in gluhi biti za opravičene pritožbe delavcev. Saj ravno vsled tega se je socializem rodil, da so bogati podjetniki v svojih brezverskih nazorih začeli smatrati delavca kot orodje, kot blago, kot uprežno živino. Molzli so tisoče iz žuljev delavcev, katerim so dajali komaj za vsakdanji živež. Še ob nedeljah jim ne privoščijo počitka, ne skrbé prav nič za njih duševno in moralno odgojo, tako da fabriški otroci pogosto brez vsake vere odrastejo. Brezsrčnost takih kapitalistov je kriva, da najdejo agitatorji socializma toliko posluha med delavci. Krščanstvo je sužnjost odpravilo, ker je pričalo vrednost človekovo in njegove nevmrjoče duše; kjer pa se krščanstvo odpravlja in se zgubiva vera v večnost, tam morajo revni stanovi v sužnjost nazaj pasti. Čudno, da voditelji delavcev tega ne sprevidijo!

Dunajski črkostavci se zdaj upirajo in nečejo ob nedeljah več delati. To je gotovo pravično zahtevanje! Če vlada hoče, v tem jim lahko pomaga. Lastniki dunajskih časnikov so judje in ti se ve, da ne poznajo nedelje in svojim bralcem in svojemu žepu na ljubo izdajajo tudi po nedelji časnike (Montagsblätter). Bralci na deželi bi pa en dan lahko prebili brez teh papirnatih cunj, saj še ostale dni v tednu ni nič pametnega v teh listih. Vendar „Wiener Tagblatt“ (takozvani „demokratični organ“) pravi, da bi trebalo prej vso ustavo preurediti, prej da se ta želja črkostavcev izpolni zamore. (Judovsko-pemska oholost!) Mi sodimo pa, da bodo črkostavci v tem boju zmagali.

V Greizu na Nemškem so tudi tamošnji tekalci delo ustavili zaradi prepričle plače. Njim hočejo še drugodi tam okoli slediti, tako da jih bo na tisoče praznujočih rok. Ti reveži ne poznajo ne nedelje ne praznika, ker morajo neprenehoma delati, pa tudi Boga ne poznajo, ker izrastejo brez vse odgoje! Kakor črede ovac odrastejo taki ljudje po fabrikah, brez pravice, brez dušnega veselja, brez blažilne odgoje in verskega poduka, ter ne poznajo družega, ko trdo delo od zore do mraka.

Kako srečni smo mi Slovenci, da pri nas ni toliko fabrik, da se ljudstvo še lahko od zemlje redi in živi, da pozna še svojega Boga, svojo cerkev, svoje veselice, svoje pesmice, svoj praznik in svojo lastno hišico, iz katere ga nihče pregnati ne sme in ne more!

Shod rokodelcev v Goslaru.

V starodavnem mestu Goslaru na Hannoverskem, kjer so nekdanj nemški cesarji stolovali, imeli so pretekli mesec nemški rokodelci velik shod, kterege se je mnogo občinstva udeležilo. Gotovo bo tudi slovenske rokodelce zanimalo zvedeti, kaj se je na tem shodu govorilo in sklepalo. Vsi govorniki so bili te misli, da je liberalizem in kapitalizem uničil rokodelski stan; da se morajo stare zadrage (Innungen) zopet upeljati in da se mora vsemogočnost kapitala odstraniti. To je tedaj isto, kar je „Ljudski Glas“ že večkrat poudarjal, se ve da brez priznanja, da ima prave nazore in dobre namene. Po zanimivi dolgi debati je shod rokodelcev v Goslaru sprejel sledeče točke:

1.) Stare obrtniške zadrage (Innungen) se morajo zopet upeljati, in kdor hoče pomočnik ali pa mojster postati, mora se podvreči skušnjji, to je on mora dokazati, da se je svojega rokodelstva dobro naučil.

2.) Vsak pomočnik (Gesell) brez razločka starosti mora svoje delavske bukvice dobiti.

3.) Ustanoviti se morajo posebne rokodelske zbornice, ktere morajo zastopati rokodelce nasproti višjim oblastim, ter skrbeti za korist rokodelcev.

4.) Havziranje (barantanje) z obrtniškimi izdelki naj se kolikor mogoče omeji in odpravi.

5.) Obrtniško delo po kaznilnicah mora prenehati. K večem če bi jetniki za državne potrebe kaj delali.

6.) Užitinske družbe (Consumvereine) naj za-
branijo in odpravijo.

Tako se glasi resolucija nemških rokodelcev. Da pa ne bo kdo mislil, da nemški rokodelci samo tje v en dan in za kratek čas take sklepe kujejo, naj mu bo povedano, da je društvo nemških pekov

(z imenom „Germania“) že sklenilo, da se ima vsak učence tri leta pekarije učiti in po dokončanih treh letih skušnjo napraviti. Taki učenci (potem pomočniki) dobodo pri izpitu (preskušnji) svoje spričevalo, in kdor tacega spričevala pokazati ne more, ga noben pekovski mojster, kar jih je pri „Germaniji“, v službo ne vzame. Na tak način si bodo počasi rokodelci sami pomagali, da ne bo mogel vsak slepar kakega rokodelstva se poprijeti in drugim s slabo in ceno robo zaslužek jemati. Tudi ne bo mogel vsak mojster za denar spričevala dati in nesposobne rokodelce med svet pošiljati, kajti pri izpitu ali preskušnji novega pomočnika bo navzočih več mojstrov, ki jih bo združni svet (Innungs-rath) za to postavil.

Pa tudi druge točke zgoraj našete resolucije so važne in se vjemajo z željami ljubljanskih obrtnikov, kakor: da bi jetniki ne smeli več obrtnijskih reči delati, da se mora havziranje odpraviti, da se morajo napraviti posebne obrtniške zbornice itd. Vidi se toraj, da obrtniško vprašanje zori in napreduje in da se bo obrtnikom še na bolje obrnilo. Bog daj!

Izvirni dopisi.

Od Podravja, dné 10. okt. (Nekaj za naše rokodelce.)

Kakó si otožno, jesensko nebó!
Pod tabo vse hira,
Vse vene, umira;
Življenje jemlje slovó.
Hripavi žerjavi
Visoko kričé,
Na južno hitó.
Poglej drevó!
Zeleno peró,
Suší se mu in rumení,
Cvetica samica
Na trati medlí.

Boris Mirán.

Ta drobna pesniška slika ali boljše fotografija prirode v jeseni vriva se človeku nehoté v dušo, kadar zrè, kako se zbirajo pari pevcev s svojimi mladiči vred v večje ali manjše trope, ki letaje sem ter tje, se s tožnimi glasovi od domačega kraja poslovljajo. Vsak grič še obleté, na vsako njivo se vsedejo, dokler jih ob določenem času ne zmanjka. Temu ptičjemu odhodu je čestokrat tudi človeška osoda podobna; najslabše še fantov vojakov in naših mladoletnih rokodelcev. Ko se je dečko cele tri leta poprej pri svojem nastavniku (mojstru) dobro učil, ko ga je ta vže za izučenega proglasil, mora, ako hoče sam mojster postati, iti na tuje, da tudi tam, kjer se da delo dobiti, pokaže, kaj zna in to

„vandranje“ iz kraja v kraj ni nič dosti krajše, nego-li uk poprej. Še le ko je izurjen mladeneč v svoji stroki zadosti podkovan in tudi v izkušnosti malo podprt ob določenem času domu prišel, smel je svoje rokodelstvo prav pričeti, smel se mojstra imenovati, in ne tajimo, da je bila ta, pri nas udomačena gaše, napačna.

Toda kam idejo največ naši rokodelci? Kratek odgovor: na Nemško! „Bil sem v Gradci, Estrajhu, v Saleburgu in na Tirolah“, pripoveduje „vandracev“ potem, ko domu doide in na vprašanje: zakaj ni obiskal tudi Koroško, Kranjsko ali Primorje in Hrvatsko, le z glavo odmaje, ter nekaj pripoveduje, kakor da bi tu ne bilo dosti dela dobiti, in da je že navada, da mora slovenski rokodelce, vsaj zaradi jezika, na Nemško. A kaj pa tam? Nekateremu (toda le malo je taci) v tem času domotožje vcepjuje v srce nekaj, kar se v navadnem življenji imenuje ljubezen do domačih šeg, ljudi in običajev, ljubezen do domovine slovenske, v tem ko se zopet mnogi zagledajo v tujinstvo, meneči, da le to je nekaj, kar je drugje, to pa kar domá, le ničevó. In s par stotinami nemških besed v ustih dojdejo kot plen potujčenstva nazaj, ki potem še domá te domišljave predsodke pozabiti ne zamorejo.

Prvo, kar bi toraj od vseh naših rokodelcev zaželeli, je, da so prav zavedno narodni. In taki, ki pojdejo na tuje, bodo najpoprej obiskali in prehodili domačo slovensko zemljo, se tú a tam sami domoljubja naučili in tudi druge k domoljubju vneli. Res je sicer majhena naša slovenska zemlja, toda čedna in zdrava, kakor narod v njej, in Slovenci smemo biti ponosni na njo. Kakor misli arpadski sin, Magjar, da izvun njegovega országa ni življenja, kakor ljubi severni Šved ali Danec svoj mrzli rojstni kraj, ter si le v njem srečo gradi in se tudi srečnega čuti, tak naj tudi slednjič slovenski rokodelce najprvo le domače lepe običaje v čisljih ima, pri tujcih dobre pa v domačem kraju udomačuje. Spominjam se, kako je enkrat baš ob Jurijevem došel k hiši nek cunjar, kateremu so potem ljudje nagajali, naj bi določil, kateri dan Jurijevega godovanja je pravi, ali 23. ali 24. april in če je pri Nemcih en dan poprej, „pa jim pustimo mi njihovega Jurija.“ Mi imamo, če si verjamemo, vsega domá dosti, in nam ničesa ni treba od Nemcev na posojilo jemati. — In reči moramo, da nam je bil mož prav všeč, kajti bil je zaveden Slovenec.

Sicer pa ne more nikdo trditi, da bi že od samega domoljubja obrtniki nemški kakor slovenski siti bili. To bi bila tako smešna trditev, kakor je na priliko una: šole, šole in še več nemščine v njih, pa bo revščina preminila. Prvo kakor drugo je le

sol k jedi, ki pa iz soli same ne obstoji. Naši delavski stanovi potrebujejo še zraven boljše organizacije; če treba solidarnosti, naj stopijo v družbe, naj se po dobrih časopisih in potovalcih poučujejo, kje in kaka obrtnija je v kakem kraju domače zemlje bolj ali manj razvita, kje bi bile okoliščine bolj primerne temu, kje unemu stanu. Da se pa to brez zadrug ne zgodi, to je vsakemu jasno, toraj naj, kedor je naprej postavljen, koraka naprej, naj se k temu cilju oživi vsaj početek, k čemur pa bodo gotovo najbolj zavedni obrtniki v naši metropoli svoje korake storili, domovini naši na čast, narodu našemu v korist! V našem „Ljudskem Glasu“ pa se lahko bližnji in daljni še več o tem pogovorimo. Toraj na noge!

Domače zadeve.

— (Goriška „Soča“) piše v svojej številki od 20. okt. o „Ljud. Glasu“: „13. št. prinaša praktične poučne sestavke in nasvete. Soditi je, da je v narodno-gospodarski stroki precej dozorel, in mi list vsled razmerno povoljne nepristranosti njegove, kakoršno kaže doslej, našemu ljudstvu s prepričanjem radi priporočamo. Kar v poslednjem številki razkazuje gledé na posojilnice „V prevdarek ljublj. obrtnikom“, dalo se bo načelno priporočati tudi na Goriškem za Slovence vsaj goriškega mesta.“

— (Iz Notranjskega) se nam poroča, da nameravajo kmetje sklicati ljudski shod, na katerem se bode posvetovalo o važnih kmetijskih zadevah. Govornik bo le kmet in obrtnik-posestnik. Le na noge! Podpirali vas bomo iz srca radi, priobčevaje vaše želje in sklepe, vsaj je to glavna dolžnost in načelo našemu listu. Mi mislimo, da bi bil najpripravnejši kraj za ta shod vrlo in uzorna narodna Čérknica.

— (Z spodnje sv. Petra ceste) dohajajo nam vže delj časa pritožbe, da se gledé ponočne osvetljave za nje od dotičnih organov tako skrbi, kakor bi prebivalci tega oddelka sv. Petra ceste ne spadali pod mesto, kajti počenši od Halbensteinerjeve hiše pa do mitnice šentpeterske ne gori niti jedna — plinova luč, še manj pa petrolejeva in vlada prava egiptovska tema. Da so pritožbe te opravičene, prepričali smo se marsikako noč sami, nehoté misleči, da smo v kaki — rumunskej vasi, a ne v deželnem glavnem mestu. Gosp. dr. Zarnik oglasite se za svojo faro!

— (V Egipt) odšlo je te dni, kakor se nam iz Goriškega poroča, od tam 200 mož, večina slovenske narodnosti, ter se uvrsté v ondotno deželno žendarmerijo.

— (Pri sv. Krištofu) bodo danes popoludné ob treh, kakor vsako leto, peli gg. čitalnični pevci žalostinke na mirodvoru.

— (V shodu narodnih volilcev) v čitalnici 29. m. m. se je postavil za kandidata mesta ljublj. v državni zbor naš župan g. Peter Grasselli, katerega smo v št. 13 „Ljudskega Glasu“ priporočali. Veseli nas, da se naši naročniki in somišljenci z našimi željami popolnem slagajo. Torej vas opozorimo na to volitev, ki se bode **9. novembra t. l. vršila**. Pridite zanesljivo vsi, da bo zmaga sijajna, pokažite nerazrušljivo narodno disciplino. Kakor doslej stopajte pogumno za nami, vsikdar vam bodemo pravo pot kazali.

— (S poštnimi denarnimi nakaznicami) bo v prihodnje pismonoša prinesel tudi denar v hišo, kakor sploh druga denarna pišma. Po nekaterih krajih je bilo to vže vpeljano, a za naprej postane ta vpeljava splošna, kar bo vstreženo posebno trgovcem in obrtnikom.

— (Ponarejene bukvice ljub. hranilnice.) Minuli teden je v Celovci prišel v neko gostilno na „Starem trgu“ nek bivši mitničar užitnine iz Ljubljane. Jel in pil je, kar se je dalo, in ko končno nij imel s čim plačati, dá krčmarji v zastavo bukvice ljub. hranilnice, v kojih je bilo vpisanih 200 gold., in si vrhu tega izposodi še 10 gold. Krčmarja jelo je skrbeti je-li so tudi bukvice prave, gré v celovško hranilnico, a nijso mu mogli natančnejega povedati, ker nijso v nobeni zvezi z kranjsko hranilnico. Zasačili so potem sleparja v neki drugi krčmi pri sv. Donatu, in v preiskavi je obstal, da je vložna knjižica ponarejena in vse druge, kojih so mnogo še pri njem našli, nekaj ljub. hranilnice, nekaj pa celovške.

— (K ljubljanskej volitvi.) Pri volilnem shodu v kasini je v ponedeljek zvečer na predlog g. dr. Supanna sklenila nemška stranka, da se ne udeleži dopolnilne volitve v državni zbor!

— (Novomeškim županom) je bil jednoglasno izvoljen g. Kmetič.

— (Mestni zastop ljubljanski) je imenoval v svojej zadnjem seji preč. vladiko Juraja Štrossmajerja častnim meščanom.

— (Naše „usmiljene“ sestre.) *Vox populi, vox dei!* (Dalje.) Predno razjasnimo moralčno odgojo in njeni prihodnji sad v odgojiščih naših „usmiljenih“ sester, hočemo prej pomisliti, kako skrbijo iste za našo ne v najboljšem stanu bivajočo trgovinstvo.

Naš trgovski stan je jako radodaren. Kadar se pripeti v deželi kaka nesreča, se naši trgovci z imovitimi zneski vdeležijo pomagati trpečim rojakom,

akoprav tudi sami nujajo ničesa odveč. Če pa naše trgovce vprašamo: ali ima kedo kaj prômeta z velikanskimi zavodi usmiljenih sester, v katerih se obilno tvarin porabi, katere imajo naši trgovci v zalogi, nam odgovorijo — nič! To pa izvira iz tega, ker si milosrdnice vse tvarine, bodisi rokotvorne ali špecerijske, iz vnanjih, tujih krajev naročajo. Ako se bode zavod usmiljenih sester razprostril po sedanji meri in sedanjih njih običajih, mora v kratkem v Ljubljani trgovinstvo in obrtništvo popolno propasti. Kje bo pa potem država dobivala prihodke za svoje potrebe, je drugo vprašanje! Imeli bodemo tedaj velikanski zavod bogatih milosrdnic, ki nikakoršnjih davkovskih bremen nosil ne bo, in osiromašene bivše trgovce in rokodelce, ki pa tudi ne bodo mogli ničesar plačevati, ker ne bodo nič imeli. (Dalje sledi v prihodnjem listu.) —

— (Našim bečelarjem.) V našem širnem cesarstvu se teško nabaja dežela, ki bi imela toliko in tako dragocene strdi, kakor ravno z najbolj mnogovrstnimi planinskimi cveticami olepšane livade v Gorenjem Koroškem in na Gorenjskem. Namestu dokaza za to trditev navajamo to, da v Avstro-Ogerskej nikjer nij bečelarstvo tako razširjeno, kakor ravno pri nas.

Tudi se ne da tajiti, da pridelujemo vsako leto veliko, prav veliko strdi; a ravno tako znana je pa tudi splošna pritožba, da svoje strdi ne moremo prodati primerno njenej vrednosti.

Temu se zna in mora priti v okon s tem, da se vsi bečelarji na Gorenjem Koroškem in po Gorenjskem zjedinijo v močno društvo, katerega naloga bo, domačo bečelorejo sedanjemu stanju bečelarske vednosti primerno povzdigniti, na drugej strani pa posredovati za primerna trgovišča in tako spraviti pridelek naše bečeloreje dražje v denar, kakor tudi našo gorenjsko, oziroma gorenje-koroško planinsko bečelo, ki velja povsod za najpridnejšo (vzглядno), za majhen denar upeljati v druge kraje.

Tako, vsem bečelarjem v omenjenih deželah jednako važno in koristno društvo snovalo se bode še to leto, in sicer 23. novembra, v kateri dan pridejo najiminennejši bečelarji in prijatelji bečelarstva v Zgornji Trbiž (Hotel Gelbfuss) dopoludné ob 10. uri.

Poslano.

Gospod urednik!

Prosim Vas, da v prihodnji številki Vašega cenjenega časopisa „Ljudski Glas“ v popravek dopisu od 16. t. m., št. 13, pričesemu z besedami „Ne davno sem bral v „Edinosti“ i. t. d., sledeče priobčite.

Dopisnik pravi: „Mi revni kmetje smo vkup zložiti morali denar za osuševanje močvirja“. Verujem mu,

da je kmet, toda v zadevah močvirskega odbora se ne more govoriti o kmetih v smislu stanù, kajti vsi smo močvirski posestniki, naj bode že eden ali drug kajžlar ali nekdanji grajščak, meščan ali vaščau. Pa tudi vsi ti posestniki skupaj niso zložili celega potrebnega denarja.

Kakor je znano in je bilo tudi v „Novicah“ leta 1880. v št. 36 in 37 na občno razjasnjenje navedeno, so po Najvišjem sklepu od 16. decembra l. 1857. stroški za kulturna dela bili proračuneni na 206,358 gold., 38 kr. od katerih so plačali močvirski posestniki 52,126 gl., vse drugo pa so zložili deželni zaklad, mesto, davkarski in cestni zaklad. Zastran denarja pa, ki je po dokončanem delu še ostal neporabljen v znesku 71,036 gl., si je c. kr. ministerstvo izrekoma prideržalo pravico, določiti način vporabljenja tega denarja in še le z odlokom od 17. septembra 1879 je pooblastilo c. kr. deželno vlado v sporazumljenji z deželnim odborom, obresti navedenega denarja za močvirske potrebe vporabljevati. Na prošnjo močvirskega odbora je c. kr. ministerstvo dovolilo izdelovanje projekta in odločilo za to delo 16,000 gl. iz omenjenega denarja. C. kr. ministerstvo je ukazalo razpisati natečaj in ono je od pet konkurentov izvolilo gospoda nadinženirja Podhagskega. Ako je res, kar pravi dopisnik v svoji abotnosti, da bi bil vsak kmet lahko povedal, česa se ima storiti, vprašam ga, zakaj se pa on ni oglasil, da je zmožen izdelati načrt za 16 krajcarjev; znabiti bi mu bilo c. kr. ministerstvo še par krajcarjev v nagrado privolilo.

C. kr. ministerstvo je dovolilo eno celo leto za izdelovanje projekta; ta je bil dokončan meseca junija t. l. in potem (meseca julija) po c. kr. deželni vladi predložen c. kr. ministerstvu, ki si je pridržalo šest mesecev za pregledanje in odobrenje projekta. — Ni tedaj še prišel čas, da bi se že „delati“ moglo. Skrb za znižanje Ljubljanič pa naj pripusti dopisnik močvirskemu odboru, v katerem je dovolj odbornikov, bolj razumnih od njega.

Vprašati moram sedaj dopisnika, zakaj se skriva v tamotó brezimenosti, on ki se smatra odličnega pospešitelja, a v resnici na mesto, da bi pospeševal, le moti in kakor cokla pod kolesom zadržuje napredovanje odbora na njegovem sicer ravnem, a vendar le težavopolnem potu k zaželjenemu cilu.

Slednjič pa moram še eno povedati dopisniku in to njemu v korist. Kdor hoče pisati v časopise in posebno kedar hoče podučevati in svête dajati, mora imeti vednosti in zopet vednosti; tudi mora resnici prijatelj biti. Ker pa dopisnik nima teh lastnosti, bi bilo pač bolje, da bi popustil pisarenje in na mesto peresa za drugo njemu bolj pripravno — orodje prijel.

Dr. Kosler,

prvomestnik odbora za obdelovanje močvirja.

Poslano.

Naši narodni odvetniki premalo slovenske uloge vlagajo pri sodnijah, ter tudi nimajo slovenskih dražbenih pogojev za prodaje zemljišč ali posestev, zavoljo tega je le malo slovenskih naznanil v ljubljanskem uradnem listu.

Več prijateljev narodnih pravic.

V Ljubljani 30. oktobra 1882.

* Za zadržaj in obliko ne prevzema nikakeršne odgovornosti vredništvo.

V založništvu **Ig. pl. Kleinmayr-ja** in **Fed. Bamberg-a** v Ljubljani

je ravnokar izišla na svetlo

Slovenska Pratika

za navadno leto 1883.

Cena 13 kr., razprodajalcem se daje rabat.

V tem založništvu dobé se tudi vse knjige

„**Maticе Slovenske**“.

Odpretje kupčije

na voglu „pod trančo“ št. 2. — „Mestni trg“ št. 14 v Ljubljani.

Rokotvorna, platnena, suknena in moderna trgovina.

Najkrasnejša izbirka različnega blaga, lodna, platna, barhenta, prevlek, volnene robe, baržuna, svile, tkanine in pletenine, zagrinjač in ogrinjač; dalje blaga za možke in ženske obleke, posebno lepe, izborne oprave domače, za **prečastito duhovščino** mašne prtnene potrebe in vse v to stroko spadajoče predmete — priporočata zelo cenó domačemu občinstvu

Urbanec & Krisper.

Odpretje delarnice.

BAJEC FRAN,

urar in izdelovalec vseh godbenih inštrumentov,

v Ljubljani na Rimskeji cesti št. 3,

priporoča se za vsakovrstna urarska dela, popravljanje fisharmonik in vseh godbenih inštrumentov. Popravlja ne samo žepne in druge ure, ki na valjar igrajo, temveč tudi prestavi v urah na stajalo igralne valjarje na druge komade.

Ob jednom prodaja orgljice na lajno (Leierkasten) s tremi valjarji, na vsakem igraje 9 komadov s slovenskimi, laškimi in nemškimi napevi in popotnicami; s 5 registri „piano“ in „forte“ s trobljami in trombo. Nove so na Laškem kupljene stale 650 fl. — a sedaj so na prodaj pod tretjino te cene.

P. n. naročnikom na deželi zagotavljam hitro, dobro in cenó postreži.

Velika zaloga

obleke za gospode, dečke in otroke;

velika zaloga

plaščev prevlekalnih in ogrinjač iz sukna,
svile in pliša za gospé;

velika zaloga

klobukov za gospé

po zelo nizkej ceni in v bogatem izboru jo pri

M. Neumann-u,

Ljubljana, Slonove ulice šte. 11.

Schutzmarke.

Cvet zoper trganje

po dr. Maliču

je odločno najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, oteklino, otrpele ude in kite itd.; malo časa, če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Maliču“ s zraven stoječim znamenjem; 1 steklenica 50 kr.

Planinski zeliščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol, prsne in pljučne bolečine. 1 stekl. 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch) jetrno olje,

najboljše vrste, izborno zoper bramore, pljučnico, kožne izpuščaje in bezgavne oteklino. 1 stekl. 60 kr.

Anaterinska ustna voda,

najboljše za ohranjenje zob ter zobnega mesa in takoj odpravi smradljivo sapo iz ust. 1 steklenica 40 kr.

Kri čistilne kroglice, c. kr. priv.,

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se že tisučkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skaženem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6. škatljami 1 gold. 5 kr. Razpošiljava se le jeden zavoj.

Naročila z dežele izvrše se takoj

v lekarni pri „samorogu“

Jul. pl. Trnkóczy-ja

na Mestnem trgu v Ljubljani.

Peter Thomann,

kamnosék v Ljubljani,

se priporoča za izdelovanje **nagrobnihi kamenov, križev** itd., počenši od 5 gold. in više, za vsake cene, in tudi gledé družih kamnoseških del.

Prevzeteje kupčije.

Ferdinand Tuma ml.

vljudno javlja s tem č. občinstvu, da je prevzel

čevljarsko kupčijo

gosp. C. Hubmayer-jevo

v Schellenburgovih ulicah št. 6 (dr. Suppantšitsch-eva hiša) in si dovoljuje prošnjo, naj ga č. občinstvo pohojeva z obilnimi naročbami.

Uljudno podpisana se p. n. občinstvu toplo priporočava za izgotavljanje obleke; in sicer:

jesenske obleke od 17 do 40 gold.,
površniki ali prevlekaci od 15 do 30 gold.,
zimске suknje od 25 do 50 gold.;

enako prevzemava raznovrstne uniforme, ako pa č. odjemniki sami blago prinesó, računava jim prav po ceni.

Odličnim spoštovanjem

Puš & Černe,

na Bregu št. 14.

Franc Pavšič

priporoča svojo na novo odprto gostilno v Majer-jevej hiši št. 4 na sv. Petra cesti pri

Nr. 2.

Izvrstna vina, liter po 36 in 40 kr., vzlasti vsako soboto frišne mesene, krvave in jetrne klobase.

Tudi se dobi kosilo prek ulice in v gostilni po 20 kr.